

THU HÚT VỐN ĐẦU TƯ ĐỂ PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở TỈNH THỪA THIÊN - HUẾ

TS. NGUYỄN HỒ MINH TRANG - Đại học Kinh tế, Đại học Huế

Nằm ở khu vực Bắc Trung Bộ, Thừa Thiên - Huế có hệ thống tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn phong phú và đa dạng. Tận dụng các lợi thế vốn có, những năm qua, Thừa Thiên - Huế đã đẩy mạnh phát triển du lịch, nhằm nâng cao tỷ trọng đóng góp của du lịch vào kinh tế - xã hội, quảng bá hình ảnh địa phương cũng như của quốc gia. Tuy nhiên, thực tiễn phát triển du lịch Thừa Thiên Huế vẫn chưa tương xứng với tiềm năng, còn nhiều vấn đề đặt ra cần giải quyết...

Từ khóa: Du lịch, phát triển du lịch, kinh tế, hình ảnh, tỷ trọng

Located in the north central of Vietnam, Thua Thien Hue has diversified and large potential of natural and cultural tourism. To make use of typical advances, Thua Thien Hue has been developing its local tourism to enhance socio-economic contribution and to promote local and national images. However, practical development of the province shown limitations to be addressed, etc.

Keywords: *tourism, tourism development, economics, image*

Tình hình thu hút vốn đầu tư vào Thừa Thiên - Huế

Trong những năm qua, kinh tế Thừa Thiên - Huế đạt mức tăng trưởng khá so với cả nước, cơ cấu kinh tế chuyển dịch hợp lý theo hướng du lịch, dịch vụ - công nghiệp - nông nghiệp. Tuy nhiên, Thừa Thiên - Huế vẫn đang khó khăn trong việc thu hút đầu tư trong và ngoài nước vào khai thác tiềm năng để phát triển kinh tế địa phương. Thừa Thiên - Huế đã có chính sách thu hút đầu tư, tạo môi trường thuận lợi cho các nhà đầu tư tham gia đầu tư phát triển du lịch trên địa bàn. Cụ thể:

- *Dự án thương mại, du lịch:* Một số dự án triển khai đúng tiến độ như dự án Laguna Huế (đang đầu tư giai đoạn 2), dự án Trung tâm giao dịch tài chính, dự án Trung tâm Thương mại - khách sạn 5 sao Vincom, Trung tâm dịch vụ du lịch Hue Travel Plaza... Các dự án Viwaseen, U hotel, số 04 Hà Nội đang thực hiện các thủ tục để khởi động

lại. Do nhiều nguyên nhân, một số dự án chậm tiến độ như: Khu Du lịch nghỉ dưỡng Bí ẩn Hành Hương, Khu Du lịch sinh thái biển Vinh Thanh, dự án Khu Du lịch sinh thái nhà rường Huế, Khu du lịch làng Việt, dự án xây dựng và cải tạo khách sạn Thuận Hóa, dự án Hồ Thủy Tiên... các dự án địa bàn Khu Kinh tế Chân Mây - Lăng Cô như Dự án Khu Du lịch Bãi Chuối, Khu Phục hợp du lịch nghỉ dưỡng quốc tế Lăng Cô - Việt Nam...

- *Các dự án sân golf:* Hạng mục sân golf của dự án Laguna Huế đã đưa vào hoạt động. Dự án khu quần thể sân golf và dịch vụ kèm theo của Công ty cổ phần Thiên An có tiến độ kéo dài so với cam kết, nguyên nhân do năng lực tài chính của nhà đầu tư; hiện đang tập trung trồng cỏ, bảo dưỡng mặt sân 09 đường golf đầu tiên để đưa vào khai thác. Sân Golf Lăng Cô thuộc Khu Du lịch nghỉ dưỡng Phong Phú Lăng Cô đã được Thủ tướng Chính phủ chấp thuận bổ sung quy hoạch sân golf Việt Nam, nhà đầu tư đang triển khai các thủ tục để đầu tư.

- *Các dự án trùng tu, tôn tạo di tích Cố đô Huế:* Các dự án Tả Tàng Tự - Thế Miếu, vườn sưu tập, nhân giống cây các khu vực di tích, vườn Thiệu Phương, Lầu Tàng Thơ, Triệu Miếu do Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế làm chủ đầu tư đang triển khai thi công tích cực. Dự án bảo tồn, tu bổ tổng thể di tích Ngọ Môn đã hoàn thành giai đoạn 1. Dự án Chỉnh trang tôn tạo sông Ngự Hà đã thi công hoàn thành khối lượng mời thầu.

Dự án Bảo tồn, tu bổ và tôn tạo hệ thống Kinh thành Huế: Đã hoàn thành, quyết toán xây dựng 03 chung cư 04 tầng tại Hương Sơ. Phần bồi thường, hỗ trợ tái định cư khu vực Thượng Thành phía Nam đoạn từ cửa Thượng Tứ đến Quan Tượng

Đài và Eo Bầu Nam Thắng, Nam Xương đã phê duyệt đền bù đợt 1 cho 79 hộ chính có giá trị 72,685 tỷ đồng. Hạng mục tôn tạo eo bầu Nam Xương thuộc hợp phần tu bổ, tôn tạo di tích đã lựa chọn nhà thầu và giải ngân vốn bố trí.

Huy động nguồn lực phát triển du lịch

Được xác định là ngành kinh tế mũi nhọn của Tỉnh, trong giai đoạn 1990 - 2012 vốn đầu tư ngân sách của Tỉnh vào ngành Du lịch ngày càng được quan tâm nhằm khuyến khích, huy động đầu tư ngành Du lịch từ các thành phần kinh tế. Trong đó, vốn đầu tư vào khách sạn, nhà hàng có xu hướng tăng nhanh: Năm 1990, vốn đầu tư vào lĩnh vực khách sạn, nhà hàng đạt 2.984 triệu đồng, chiếm 5,35% tổng vốn đầu tư toàn tỉnh, đến năm 2015, vốn đầu tư vào khách sạn, nhà hàng đạt 1.089.229 triệu đồng, chiếm 7,41% vốn đầu tư toàn Tỉnh. Đồng thời, việc ban hành và thực thi các chính sách khuyến khích đầu tư, cải cách thủ tục hành chính... đã tạo động lực thúc đẩy phát triển ngành du lịch ở Thừa Thiên - Huế.

- *Đầu tư từ ngân sách Tỉnh và Trung ương*: Tính đến năm 2015, trên địa bàn Thừa Thiên - Huế có khoảng 58 dự án đầu tư cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch, với tổng vốn đầu tư khoảng 156.874 tỷ đồng, trong đó có 36 dự án đang khởi công xây dựng với số vốn đăng ký khoảng hơn 18.000 tỷ đồng, 16 dự án đã cấp giấy chứng nhận đầu tư và chuẩn bị khởi công với số vốn đăng ký là 138.278 tỷ đồng, 6 dự án còn lại đã có chủ trương của UBND Tỉnh cho phép nghiên cứu đầu tư với vốn đăng ký khoảng 12.036 tỷ đồng.

- *Đầu tư của dân cư*: Khi ngành du lịch càng phát triển và thu được nhiều lợi nhuận, nhiều doanh nghiệp (DN) kinh doanh trong lĩnh vực khách sạn, nhà hàng, khu vui chơi giải trí ra đời. Hầu hết đó là DN tư nhân. Đặc biệt, các khách sạn, nhà nghỉ tư nhân trên địa bàn đã phát triển nhanh chóng. Nếu năm 1997 mới có 42 khách sạn, nhà nghỉ tư nhân thì đến năm 2015, con số này đã gần gấp bốn lần (với 169). Cùng với sự ra đời của Luật DN đã tạo đà cho thành phần kinh tế ngoài quốc doanh phát triển, nhất là hoạt động kinh doanh khách sạn, nhà nghỉ tư nhân; góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả ngành du lịch. Nhiều DN tư nhân kinh doanh lĩnh vực du lịch đang phát triển và sau một thời gian, các khách sạn và nhà nghỉ tư nhân đã đầu tư xây dựng thêm từ 2-3 cơ sở của mình. Riêng ở Thành phố Huế, có không dưới 10 khách sạn, nhà nghỉ tư nhân mở rộng quy mô theo kiểu này.

Theo kết quả điều tra 100 DN kinh doanh du lịch, vốn mà các DN tư nhân đầu tư kinh doanh chủ yếu từ 56% vốn tự có và 22% là vốn vay từ các tổ chức tài chính. Hầu hết các DN tư nhân không nhận được sự hỗ trợ về vốn của tỉnh và ngân sách trung ương. Có thể khẳng định rằng sự phát triển của ngành du lịch đã góp phần gia tăng nguồn vốn từ dân cư, kéo theo đó sẽ thúc đẩy kinh tế tăng trưởng ở tỉnh Thừa Thiên - Huế trong suốt thời gian qua.

- *Đầu tư của nước ngoài*: Trong giai đoạn 1990 - 2012, Thừa Thiên - Huế bắt đầu trở thành một trong 10 tỉnh, thành phố dẫn đầu cả nước về thu hút vốn đầu tư nước ngoài (FDI), với nhiều dự án có quy mô lớn, đón đầu cơ hội thu hút đầu tư để từng bước chuyển mình trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Nếu năm 2009, toàn Tỉnh chỉ có 43 dự án FDI nhỏ lẻ thì từ năm 2007 đến 2015, Thừa Thiên - Huế luôn nằm trong nhóm dẫn đầu thu hút đầu tư của vùng kinh tế trọng điểm miền Trung và cả nước.

Tính đến hết năm 2015, Thừa Thiên - Huế có hơn 380 dự án với tổng mức vốn đăng ký hơn 100.000 tỷ đồng; riêng 83 dự án FDI với tổng vốn đăng ký trên 80.000 tỷ đồng. Điều đáng chú ý là, các dự án FDI tại TTH phần lớn tập trung đầu tư chủ yếu vào các lĩnh vực du lịch, dịch vụ và sản xuất vật liệu xây dựng như: bia rượu, khách sạn, nhà hàng, khu nghỉ dưỡng, sân golf, trong khi đó có rất ít dự án đầu tư cho sản xuất, chế biến nông - lâm nghiệp. Có 21 dự án đầu tư vào lĩnh vực khách sạn, nhà hàng, chiếm 21,74% so với tổng số dự án FDI toàn Tỉnh, với số vốn đăng ký 80,50 triệu USD. Nhiều khu liên hợp nghỉ dưỡng, du lịch sinh thái đang được gấp rút xây dựng. Tại khu kinh tế Chân Mây - Lăng Cô đã có 7 dự án FDI với tổng vốn đăng ký trên 1.100 triệu USD. Trong đó, có một số dự án lớn đầu tư phát triển du lịch như: dự án của Tập đoàn Bayan Tree Singapore đầu tư xây dựng và kinh doanh tổ hợp du lịch, dịch vụ cao cấp tại khu Kinh tế Chân Mây - Lăng Cô, tổng vốn đầu tư 276 triệu USD, trên diện tích thuê đất 200 ha; dự án khu du lịch nghỉ dưỡng Nam A Lăng Cô do công ty NAM-A D&C (Hàn Quốc) đầu tư có tổng vốn đầu tư trên 481 triệu USD, trong đó sẽ xây dựng 1.012 biệt thự, 9 khách sạn (600 phòng), sân golf 18 lỗ, khu văn hoá giải trí đa năng...

Tuy nhiên, thực tế cho thấy, vốn đầu tư vào ngành du lịch còn thiếu, nguồn vốn đầu tư toàn tỉnh chưa cao. Mặc khác, đầu tư ngành du lịch chủ yếu chỉ tập trung vào diện rộng, chạy đua xây dựng quá nhiều cơ sở lưu trú. Trong khi các

cơ sở lưu trú chưa được đầu tư, nâng cấp đồng bộ. Trong một khảo sát 100 DN du lịch ở Thừa Thiên - Huế, chỉ có 22% doanh nghiệp bỏ ra 10 - 30% doanh thu hàng năm để tu bổ và nâng cấp cơ sở hạ tầng và trang thiết bị của DN, 66% DN cho rằng họ chỉ bỏ ra dưới 10% doanh thu để tu bổ và nâng cấp cơ sở hạ tầng và trang thiết bị của DN. Đồng thời, theo kết quả khảo sát 200 chuyên gia và cán bộ quản lý, 63,5% ý kiến cho rằng thiếu vốn để phát triển ngành du lịch và tăng tác động của ngành du lịch đến tăng trưởng kinh tế ở Thừa Thiên - Huế.

Một số khuyến nghị chính sách

Để khắc phục những tồn tại, phát huy các tiềm năng và lợi thế vốn có của trong phát triển du lịch và đưa du lịch trở thành ngành kinh tế chủ đạo của địa phương, Thừa Thiên - Huế cần quan tâm đến một số vấn đề sau:

Thứ nhất, đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch. Với hiện trạng cơ sở hạ tầng hiện nay, cần hướng vào giải quyết những vấn đề như: Đầu tư nâng cấp các tuyến đường giao thông trọng điểm, đa dạng hóa các loại hình vận chuyển và mở rộng các tuyến đường vận chuyển du khách. Bên cạnh đó, tập trung đầu tư xây dựng các công trình cung cấp các dịch vụ công cộng như các phương tiện giao thông, hệ thống điện, nước sạch phục vụ sinh hoạt, các công viên cây xanh, các nhà vệ sinh công cộng, các trạm cứu hộ tại các bãi biển, các phương tiện kỹ thuật xử lý chất thải tại các khu du lịch để đảm bảo đáp ứng nhu cầu của khách du lịch.

Đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng luôn đòi hỏi phải có một nguồn vốn lớn. Trong khi nguồn đầu tư từ ngân sách nhà nước và ngân sách địa phương tự trang trải chỉ đáp ứng khoảng 40% nhu cầu đầu tư. Do đó, để có đủ nguồn vốn đáp ứng nhu cầu phát triển ngành du lịch tất yếu phải tạo môi trường đầu tư thông thoáng và thu hút vốn từ nhiều nguồn và nhiều thành phần kinh tế khác nhau. Đặc biệt là xây dựng cơ chế khuyến khích các nguồn vốn trong xã hội đầu tư phát triển hệ thống cơ sở hạ tầng. Chẳng hạn như huy động các nguồn vốn khác như BOT, BT, đổi đất lấy hạ tầng, kêu gọi các nguồn viện trợ từ các nước phát triển. Tranh thủ các nguồn vốn hỗ trợ của các tổ chức quốc tế như: viện trợ không hoàn lại, vốn đầu tư phát triển của Ngân hàng Thế giới... Mặt khác, huy động vốn FDI trên cơ sở tạo môi trường đầu tư thông thoáng để kêu gọi đầu tư từ nước ngoài vào phát triển ngành du lịch Thừa Thiên

- Huế. Huy động vốn từ các DN trong và ngoài Tỉnh để xây dựng cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch. Để làm được điều đó, cần có cơ chế ưu đãi rõ ràng và minh bạch như miễn thuế thu nhập DN, hỗ trợ việc quảng bá, ưu đãi đặc biệt cho những DN đầu tư phát triển du lịch trên địa bàn Tỉnh.

Thứ hai, đầu tư cơ sở kinh doanh du lịch.

Kinh doanh du lịch tại Thừa Thiên - Huế được đánh giá là một trong những lĩnh vực thu lợi nhuận cao. Thời gian qua, Thừa Thiên - Huế đã tạo dựng được hệ thống resort, khách sạn, nhà hàng... khá nhiều về mặt số lượng, tuy nhiên về mặt chất lượng lại chưa cao, thiếu hệ thống khách sạn hiện đại và sang trọng vào mùa cao điểm. Tuy nhiên, do những vướng mắc về thủ tục hành chính, đền bù giải tỏa và năng lực của các nhà đầu tư còn nhiều hạn chế nên tốc độ triển khai các dự án còn chậm so với kế hoạch đề ra. Theo số liệu thống kê của Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Tỉnh, tổng số vốn thực hiện trên tổng số vốn đăng ký chỉ chiếm 40% - 45% trong vòng 10 năm qua.

Để đẩy mạnh tiến độ thực hiện các dự án phát triển du lịch, cần hướng vào giải quyết các vấn đề: Cần xây dựng chính sách ưu tiên cho những dự án đầu tư xây dựng cơ sở kinh doanh du lịch có quy mô lớn với chất lượng cao, trong đó tập trung phát triển những sản phẩm du lịch đặc trưng của Tỉnh. Song song với đó, cần có những quy hoạch để phát triển hệ thống các cơ sở vui chơi giải trí, hệ thống nhà hàng và các dịch vụ hỗ trợ khác như hệ thống cơ sở văn hóa, ngân hàng, vận chuyển... nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách, góp phần gia tăng chi tiêu của khách du lịch.

Mặt khác, cần đẩy mạnh các công tác tuyên truyền về phát triển du lịch và kêu gọi đầu tư thông qua việc công bố những nghiên cứu, những quy hoạch chi tiết, những công trình, khu vực, sản phẩm du lịch và dịch vụ du lịch theo quy hoạch phát triển. Dựa trên quy hoạch phát triển du lịch, tỉnh có kế hoạch xây dựng những kế hoạch chi tiết phát triển sản phẩm tại các khu vực cũng như đưa ra các chương trình phát triển sản phẩm cụ thể.

Tài liệu tham khảo:

1. *Chuyên gia Tây Ban Nha và chuyên gia Việt Nam (2010), Báo cáo cuối cùng quy hoạch phát triển bền vững du lịch Thành phố Huế đến năm 2020;*
2. *Cục Thống kê tỉnh Thừa Thiên Huế, Niên giám thống kê, năm 1997, 2000, 2005, 2010, 2011, 2014, 2015;*
3. *UBND Thừa Thiên Huế (2007), Báo cáo tổng hợp Quy hoạch tổng thể, phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thừa Thiên Huế.*